

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет Економіки та менеджменту
/назва факультету/

Кафедра психології
/назва кафедри/

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

Галина Ціх

(прізвище та ініціал)

серпень 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ МЕНЕДЖМЕНТУ

/назва дисципліни/

галузь знань	<u>05 «Соціальні та поведінкові науки»</u> /шифр і назва галузі знань/
рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u> /назва/
спеціальність	<u>053 «Психологія»</u> /шифр і назва/
освітня програма	<u>«Психологія»</u> /назва/
спеціалізація	<u></u> /назва/
вид дисципліни	<u>Обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки</u> /обов'язкова/виборкова/

Тернопіль – 2024 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни

Психологія менеджменту

(назва дисципліни)

для студентів факультету економіки та менеджменту

(назва факультету)

Розробники:

Старший викладач кафедри психології

(посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Петро СІВЧУК

(ім'я та прізвище)

Доцент кафедри психології, к. психол. н.,

ДОЦЕНТ

(посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Ірина ЧОРНА

(ім'я та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена
на засіданні кафедри психології

(назва)

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

Василь
ВИШНЬОВСЬКИЙ

(ім'я та прізвище)

Робоча програма розглянута та схвалена НМК

факультету економіки та менеджменту

Протокол від «30» серпня 2024 року № 2

Секретар НМК

(підпис)

Оксана ПОТІХА

(ім'я та прізвище)

Робоча програма погоджена:

Спеціальність

053 «Психологія»

(шифр і назва)

освітня програма

«Психологія»

(назва)

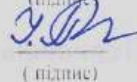
Завідувач випускової кафедри

(підпис)

/ВАСИЛЬ ВИШНЬОВСЬКИЙ/

(ім'я та прізвище)

Гарант освітньої програми

(підпис)

/ІРИНА ПЕРІГ/

(ім'я та прізвище)

1. Структура навчальної дисципліни

Показник	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Кількість кредитів/годин	4.5/135	4.5/135
Аудиторні заняття, год.	64	18
Самостійна робота, год.	71	117
Аудиторні заняття		
- лекції, год.	32	10
- лабораторні, год.	-	-
- практичні заняття, год.	32	8
- семінарські, год.	-	-
Самостійна робота		
- підготовка до практичних занять	16	4
- опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	9	77
- опрацювання лекційного матеріалу	16	5
- виконання індивідуальних завдань	-	-
- виконання курсових проектів (робіт)	-	-
- підготовка та складання заліків, контрольних робіт, рефератів, есе, тестування	30	31
Залік		

Частка годин самостійної роботи студента:

- денна форма навчання – 53%;
- заочна (дистанційна) форма навчання – 87%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни:

розкрити сутність та психологічну основу управління в цілому, психологічні закономірності управлінської діяльності, дати студентам знання, що застосовуються при вирішенні проблеми управління організацією та її членами. розкрити психологічні аспекти управлінських відносин, які формуються в процесі міжособистісної та міжгрупової взаємодії в організації, здійснити аналізу процесу управління, розкрити його зміст, структуру і психологічні компоненти.

Досягнення визначеної мети передбачає ознайомлення студентів із загальною парадигмою, концепціями та науковими школами у структурі психології управління, прийомами використання методичного інструментарію цієї галузі в практичній діяльності майбутнього психолога, формування та розвиток таких особистісних та професійних якостей: цілеспрямованість, наполегливість та рішучість; здатність зосереджуватись на проблемі; енергійність, спроможність

приймати відповідальні рішення.

Завдання вивчення дисципліни:

1. формування узагальненого і систематизованого знання з психології управління, тобто уявлень про феномени, загальні засади, структуру, функції, методологію, історію розвитку і сучасні тенденції розвитку;
2. розкриття соціально-психологічних особливостей управління, психології управлінської діяльності, психологічних особливостей особистості й організації в управлінні.
3. забезпечення психологічного супроводу управлінської діяльності людини;
4. формування управлінської компетентності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- предмет, завдання і зміст дисципліни;
- теоретико-методологічні основи психології управління;
- основні терміни і поняття дисципліни;
- історію і сучасний стан розвитку психології управління;
- психологію особистості в управлінні;
- особистість працівника, її структуру і прояви;
- психологічні аспекти керівництва і лідерства;
- психологію управління людськими ресурсами.

студент повинен вміти:

- аналізувати вияви психічних особливостей особистості в управлінні;
- визначати психологічні особливості планування діяльності в організації;
- застосовувати сучасні методи планування потреб у персоналі;
- організовувати добір та відбір персоналу в конкретних умовах;
- використовувати сучасні методи добору, відбору кадрів;
- здійснювати контроль виконання та використання методів стимулюючої

оцінки цього виконання у процесі управління.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей:

- інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов

- загальних:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Навички застосування інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним

ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.

- За результатами вивчення дисципліни студент повинен продемонструвати такі програмні результати навчання:

ПР 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР 2. Демонструвати розуміння закономірностей та особливостей розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних проблем.

ПР 13. Взаємодіяти, вступати в комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

Опис навчальної дисципліни

3.1. Лекційні заняття

№	Тема заняття та короткий зміст	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	<p>Тема 1: Психологія менеджменту як наука</p> <p>Поняття предмета психології менеджменту. Підходи до визначення предмета психології менеджменту. Основні завдання психології менеджменту. Зв'язок завдань і функцій психології менеджменту. Види функцій психології менеджменту.</p> <p>Структура психології менеджменту. Зв'язок структури із завданнями і функціями психології управління. Основні поняття психології управління: соціальне управління, керівник, менеджер, комунікативний потенціал керівника, організація, управлінська кар'єра, мотиваційна сфера керівника, стиль керівництва, управлінська діяльність, ділове спілкування, людський чинник та ін.</p> <p>Психологія менеджменту як галузь психологічної науки. Міждисциплінарні зв'язки психології управління.</p> <p>Основні методологічні принципи і методи психології управління.</p>	2	1
2	<p>Тема 2: Історія і сучасний стан психології менеджменту</p> <p>Зародження і розвиток ідей психології управління в лоні філософії. Зародження і розвиток зарубіжної психології управління. Зародження і розвиток вітчизняної психології управління.</p> <p>Розвиток сучасної вітчизняної психології управління на основі нової соціально-економічної парадигми, суверенності і незалежності України.</p>	2	-
3	<p>Тема 3: Психологія управлінської діяльності.</p> <p>Психологічна структура управлінської діяльності. Морально-психологічні засади управлінської діяльності. Психологія професіоналізму управлінської діяльності. Соціокультурний і етнопсихологічний контексти управлінської діяльності.</p> <p>Функції управління.</p>	2	1

4	<p>Тема 4: Психологічний зміст і особливості реалізації функцій управління</p> <p>Класифікація функцій управління. Психологічні аспекти мотивації. Теорії мотивування індивідів в організації. Психологічні особливості функції планування.</p> <p>Сутність і особливості прийняття управлінських рішень. Організація як психологічна функція. Особливості застосування мотивації як важливої функції управління. Місце та значення контрольної функції в управлінні.</p>	2	1
5	<p>Тема 5: Психологія особистості та організації в управлінні</p> <p>Індивід, індивідуальність, особистість в управлінні Теорії особистості та їх використання в управлінській практиці: Психоаналіз, Поведінкова школа (біхевіоризм), Еріх Фром, Карен Хорні. Структура особистості.</p> <p>Індивідуально-психологічні і психофізіологічні властивості особистості та їх урахування в системі управління. Типологія особистості. Соціальна позиція та роль особистості в організації. Рівень домагань особистості та їх значення в управлінських відносинах. Соціальні норми як регулятори поведінки особистості.</p>	2	-
6.	<p>Тема 6: Колектив як об'єкт управління</p> <p>Соціально-психологічне поняття спільності й групи. Види та класифікація груп. Групова диференціація. Статус, соціальні ролі, групові норми і цінності.</p> <p>Поняття і структура трудового колективу. Стадії розвитку колективу.</p> <p>Лідерство у групах і колективах. Проблема розвитку і динаміка групи.</p> <p>Критерій стабільності трудового колективу. Управління соціально-психологічним кліматом організації. Методи вивчення груп і колективів</p>	2	-
7.	<p>Тема 7: Управлінське спілкування</p> <p>Спілкування як соціально-психологічний феномен. Сутність управлінського спілкування, його компоненти і різновиди. Функції управлінського спілкування.</p> <p>Характеристика факторів, що перешкоджають здійсненню ефективних комунікацій.</p> <p>Поняття маніпуляція в управлінні та види маніпуляції.</p> <p>Психологія ділового спілкування</p> <p>Ефективна комунікація – основа успіху в діловому спілкуванні. Інтерактивний рівень спілкування. Перцептивний рівень спілкування.</p> <p>Психологія контакту. Рольові позиції спілкування. Особливості ділового спілкування.</p> <p>Трансперсональна психологія (А. Маслоу, Ф. Герцберг,</p>	2	1

	Д. Мак-Маклелланд). Практика ведення переговорів. Міжкультурний та гендерні аспекти ділового спілкування		
8.	Тема 8: Керівництво і лідерство Організаційна структура управління. Керівник (лідер) як об'єкт психологічного дослідження. Загальні поняття лідерства. Лідерство і керівництво. Формальні та неформальні відносини в групі. Стили керівництва і лідерства. Статеві-гендерний аспект проблеми лідерства в управлінні.	2	1
9.	Тема 9: Теорії лідерства в західній психології управління Основні теорії лідерства в західній психології: теорія «рис лідерства» і теорія функцій; ситуаційна теорія лідерства Ф. Фіבלера; розвиток «ситуаційної теорії» П. Херсі, її основні положення; кількісна оцінка стилю керівництва К. Вернера; одновимірний і двовимірний описи стилів керівництва.	2	-
10.	Тема 10: Менеджер в системі управлінських відносин Організаційна діяльність менеджера в системі управління. Структура організаційних здібностей менеджера. Емоційно-вольовий вплив менеджера на підлеглих. Управлінські ролі керівників. Психологічні особливості стилів керівництва. Психологічні типи керівників.	2	1
11.	Тема 11: Соціальні та психологічні аспекти керівництва Кадри управління, класифікація та характеристика; функції та структура діяльності керівника; критерії та показники ефективності управління. Роль оцінювання працівників в процесі управління; соціально-психологічні завдання оцінювання; оцінювання за головними характеристиками діяльності.	2	1
12.	Тема 12: Психологія впливу керівника на підлеглих Влада як психологічне явище. Авторитет – суб'єктивний компонент управління. Психологічна влада керівника. Соціальний статус керівника, формування іміджу керівника. Псевдоавторитети, їх види і причини виникнення. Психологія ділового спілкування Ефективна комунікація – основа успіху в діловому спілкуванні. Інтерактивний рівень спілкування. Перцептивний рівень спілкування. Психологія контакту. Рольові позиції спілкування. Особливості ділового спілкування. Трансперсональна психологія (А. Маслоу, Ф. Герцберг,	2	1

	Д. Мак-Маклелланд). Практика ведення переговорів. Міжкультурний та гендерні аспекти ділового спілкування		
13.	Тема 13: Феномен управлінського потенціалу керівника Індивідуально-психологічні особливості менеджера. Інтелект та креативність керівника. Професійні здібності менеджера. Проблема здатності до творчості. Професіоналізм і компетентність менеджера як основа успішності його професійної діяльності	2	-
14.	Тема 14: Здоров'я керівника як фактор ефективності його діяльності Психічне здоров'я як фактор ефективної діяльності керівника. Стрес і ризик в діяльності керівника, їх вплив на працездатність. Самоменеджмент психічного здоров'я. Соціально-психологічний клімат як фактор здоров'я керівника.	2	-
15.	Тема 15: Психологія управління конфліктними ситуаціями в організації. Поняття конфлікту в психології управління. Сутність психологічних механізмів конфліктів. Підходи до класифікації конфліктів в управлінні. Види конфліктів в організації. Основні джерела виникнення конфліктів в управлінні. Причини виникнення конфліктів, пов'язаних із психологічними особливостями учасників управлінського процесу. Форми перебігу конфлікту в організації. Форми поведінки учасників управлінського процесу в ситуації конфлікту. Типи поведінки людини в конфлікті (метод Томаса-Кілмена). Принципи та методи подолання конфліктів в управлінні. Роль керівника у вирішенні конфліктів.	4	2
	Усього годин	32	10

3.2. Практичні заняття

№	Тема заняття	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Психологія менеджменту як наука	2	2
2	Тема 2. Історія і сучасний стан психології менеджменту	2	-
3	Тема 3. Психологія управлінської діяльності	2	2

4	Тема 4. Психологічний зміст і особливості реалізації функцій управління	2	-
5	Тема 5. Психологія особистості та організації в управлінні	2	
6	Тема 6. . Колектив як об'єкт управління	2	-
7	Тема 7. Управлінське спілкування	2	
8	Тема 8. Лідерство і керівництво в організації	2	2
9.	Тема 9. Теорії лідерства в західній психології управління	2	-
10	Тема 10. Менеджер у системі управлінських відносин	2	2
11	Тема 11. Соціальні та психологічні аспекти керівництва	2	-
12	Тема 12. . Психологія впливу керівника на підлеглих	2	-
13	Тема 13. Феномен управлінського потенціалу керівника	2	-
14	Тема 14. Здоров'я керівника як фактор ефективності його діяльності	2	-
15	Тема 15. Психологія управління конфліктними ситуаціями в організації	4	-
Усього годин		32	8

3.3. Самостійна робота

№	Найменування робіт	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Підготовка до практичних занять	16	4
2	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на практичні заняття: - методи сучасної психології управління, та їх використання в управлінській практиці; - особистість в організації; - психологічні аспекти управлінських рішень - психологія управління конфліктами - психологічне забезпечення успішного впровадження організаційних нововведень - імідж керівника та організації - психологія особистості керівника - психологія стресу у діяльності керівника - психологія управління людськими ресурсами	9	77

	<ul style="list-style-type: none"> - організаційна поведінка - психогігієна в управлінні - соціальні позиції та ролі працівників в організації - мотивація діяльності працівників як фактор успішності управління 		
3	Опрацювання лекційного матеріалу	16	5
4	Підготовка та складання тестових модульних контролів, рефератів, есе, тестування	30	31
Усього годин		71	117

4. Критерії оцінювання результатів навчання студентів

Форма підсумкового семестрового контролю – залік

Модуль 1			Модуль 2			Підсумкова семестрова оцінка	Разом з дисципліни		
Аудиторна та самостійна			Аудиторна та самостійна робота						
Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		за кожних три бали семестрової оцінки студент отримує 1 бал підсумкової семестрової оцінки автоматично			
15	20		15	25				25	100
Лекції	Вид робіт	Бал	Лекції	Вид робіт	Бал				
Лекція №1	Практичне заняття №1	3	Лекція №9	Практичне заняття №9	3				
Лекція №2	Практичне заняття №2	2	Лекція №10	Практичне заняття №10	5				
Лекція №3	Практичне заняття №3	3	Лекція №11	Практичне заняття №11	5				
Лекція №4	Практичне заняття №4	2	Лекція №12	Практичне заняття №12	2				
Лекція №5	Практичне заняття №5	3	Лекція №13	Практичне заняття №13	3				
Лекція №6	Практичне заняття №6	2	Лекція №14	Практичне заняття №14	2				
Лекція №7	Практичне заняття №7	3	Лекція №15	Практичне заняття №15	5				
Лекція №8	Практичне заняття №8	2							

5. Навчально-методичне забезпечення

1. Психологія управління: методичні рекомендації для підготовки до практичних занять. Для студентів спеціальності 053 «Психологія», усіх спеціальностей факультету економіки та менеджменту / упорядник П. Сівчук. Тернопіль: ТНТУ ім. І. Пулюя. 2023. 26с.
2. Психологія управління: методичні рекомендації для підготовки до самостійної роботи. Для студентів спеціальності 053 «Психологія», усіх спеціальностей факультету економіки та менеджменту / упорядник П. Сівчук. Тернопіль: ТНТУ ім. І. Пулюя. 2023. 35с.

6. Рекомендована література

Базова

1. Бакаленко О.А. Психологія управління: навч. посібник. Харків. ХНУРЕ. 2020. 120с.
2. Бочелюк В.Й., Пучина О.В. Організаційна психологія на підприємстві. В.: ЦНЛ. 2019. 272с.
3. Власова О. Г., Никоненко Ю.В. Соціальна психологія організацій та управління. В.: ЦНЛ. 2019. 392с.
4. Гура О.І., Гура Т.Є. Психологія управління соціальною організацією. К.: Вид. Гельветина. 2019. 212с.
5. Кісіль З.Р., Швець Д.В. Психологія управління: Навчальний посібник. К.: Університетська книга. 2022. 648с.
6. Мальська М.П., Мандюк М.Л., Занько Ю.С. Корпоративне управління. Теорія та практика. Підручник. К.: ЦНЛ. 2019. 360с.
7. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія професійної комунікації. К.: Книга-XXI. 2021. 528с.
8. Ходаковський Є.І., Богоявленська Ю.В., Грабар Т.П. Психологія управління. Підручник. К.: ЦНЛ. 2023. 684с.

Допоміжна

1. Роберт Чалдіні. Психологія впливу. Вид.-во Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля». 2022. 608с.
2. Мілютіна К.Л. Трофімов А.Ю. Психологія сучасного бізнесу. Навч. посібник. 2020. 168с.
3. Чернявська Т.П. Актуальна психологія менеджменту: метод. рек. до курсу для магістрів /Т.П.Чернявська. Одеса: Одес. нац. ун-т імені І.І.Мечникова. 2022. 32с.

